

eP Coses de la vida GRAN BARCELONA

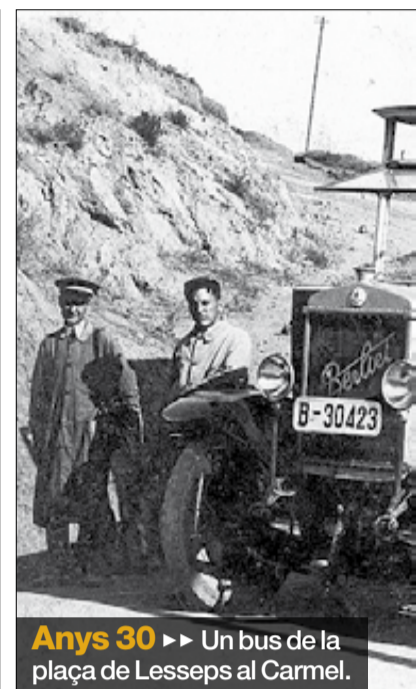
Memòria històrica d'una antiga vila

1914 ►► El carrer de Bonavista, engalanat.

1926 ►► Traversera amb Torrent de les Flors.

Anys 30 ►► Un bus de la plaça de Lesseps al Carmel.

Anys 30 ►► Celebració de la festa de Sant Medir.

1930 ►► El carrer de la Fraternitat, de festa major.

1954 ►► Una família, el Diumenge de Rams.

Petita història de Gràcia

El col·leccionable 'L'Abans' repassa un segle del territori, des del 1869, amb fotos dels veïns

El llibre s'acaba amb les obres del 1976 a Lesseps, que marca, per als autors, el canvi del districte

ROSA MARI SANZ
BARCELONA

Un poble que ja no existeix, devorat tant pel pas del temps com per l'especulació urbanística, en el qual l'ús de l'espai, agrícola, industrial, residencial i, en els últims temps, sobretot d'oci, ha anat canviant probablement d'una manera més dràstica que a la resta de la ciutat. És Gràcia. Amb l'objectiu de reivindicar el seu passat i, sobretot, de preservar la seva memòria oral i visual, desenes de veïns han rebuscat als calaixos i han recuperat les fotografies dels seus àlbums per aportar des de fa uns quants mesos instantànies familiars que brinden records i vivències, fotos que amaguen moments foscos de la història; d'altres, de llibertat; també de tradicions que segueix conservant el veïnat, i, sobretot,

d'evolució urbanística i social. Formen part de la col·lecció per fascicles *L'Abans*, que estarà als quioscos del districte des de demà, quan serà presentada en un acte que se celebrarà

Els ciutadans ja han cedit més de 3.000 imatges familiars, i segueixen aportant material

a l'antic casino La Violeta, ara flamant equipament.

Aquesta publicació és especialment un homenatge als veïns de tota la vida d'un barri que al llarg dels últims temps ha canviat notablement, com recorda el fotoperi-

odista i cronista local Josep Maria Contel, coautor de l'obra juntament amb l'historiador Eloi Babiano (tots dos graciencs), encara que reflecteix una evolució que bé es podria traslladar al conjunt de la ciutat, segons subratllen. L'obra consta de 50 fascicles setmanals a 2,90 euros per exemplar. La primera entrega, amb les cobertes incloses, serà gratuïta. Una vegada acabada la col·lecció (de l'editorial Efadós, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona) es podrà adquirir el llibre complet, d'unes 800 pàgines il·lustrades amb més d'un miler d'imatges en blanc i negre seleccionades d'entre més de les 3.000 que han estat cedides per veïns. A més a més, se n'hi sumen un miler d'obtingudes d'arxius públics i privats als quals també s'ha recorregut.

Els autors del treball, un llibre viu

Diversos toms dedicats a altres barris de BCN

►► La col·lecció *L'Abans*, dedicada a la història gràfica dels pobles i les ciutats de tot Catalunya i les Balears, es va iniciar el 1996. Des d'aleshores ja compta amb prop d'un centenar de llibres al mercat. El primer que es va publicar a Barcelona va ser el dedicat a Poble Nou, que es pot adquirir per 155 euros. A partir del divendres, els fascicles de Gràcia se sumen als col·leccionables de Sant Andreu del Palomar, Horta, Sants i Sarrià, que van començar a vendre's també setmanalment l'any passat.

al qual encara es poden aportar fotos (al centre d'estudis Taller d'Història de Gràcia), subratllen que primer de tot és una obra antropològica, més que no pas historicista, i que per aquest motiu a la majoria de les instantànies hi surten veïns, una circumstància que hi atorga un valor afegit, ja que es mostren escenes de la vida quotidiana d'una altra època, subratlla Contel.

ELS VOLUNTARIS DE LA LLIBERTAT // L'obra arrenca el 1869, any en què els autors han pogut certificar la foto més antiga, on surt el batalló dels Voluntaris de la Llibertat de la Vila de Gràcia, una companyia creada quan el general Prim va expulsar del tron Isabel II, i finalitza el 1976, quan comencen les obres de construcció de la plaça de Lesseps com a part del conjunt de la Ronda del Mig, una ini-

Gran Barcelona

L'ABANS

ciativa que marca, per a Contel, un punt d'inflexió en la història de Gràcia. «A partir de llavors comença un canvi imparabile; es van substituint les cases baixes per edificis alts i el territori es reurbanitza», segons assenyala.

L'Abans de Gràcia es divideix en vuit apartats (urbanisme, festes i tradicions, transports, educació escolar, associacions, institucions i fets històrics, món del treball i serveis) que donen informació completa de l'evolució d'un territori que en els orígens arribava fins a la Pedrera i era considerat dels afores, ja que va ser extramurs fins al 1850. Prova d'això són, entre moltes altres, imatges que recull l'obra, com la d'un parc Güell en què les cabres campaven com volien (1910), d'una processó al santuari de Sant Josep de la Muntanya (1956) i d'una Gal·la Placídia i una Via Augusta cobertes després de soterrar-se el 1929 el tren amb motiu de l'Exposició Internacional.

L'elaboració d'aquesta obra, explica Contel, l'ha animat a treure del calaix un projecte apartat: una obra sobre la història de la festa major de Gràcia centrada en el carrer de Verdi, una via que exemplifica el dràstic canvi comercial que s'ha produït al barri. ≡